

Sygn. akt *X GC 460/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Małgorzata Korfanty</i>
Protokolant:	<i>Monika Fatyga</i>

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. sprawy

z powództwa: **G. K.**

przeciwko: **(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.**

o stwierdzenie nieważności uchwał

oddala powództwo.

SSO Małgorzata Korfanty

Sygn. akt X GC 460/16

UZASADNIENIE

Powód G. K. wniósł o:

- 1) stwierdzenie nieważności uchwały nr 2 podjętej w dniu 30.06.2016 zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w sprawie zarządzenia przerwy w obradach; jako sprzecznej z ustawą tj. art. 212 § 1 ksh i inne;
- 2) stwierdzenie nieważności uchwały nr 4 podjętej w dniu 30.06.2016 zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w sprawie zarządzenia przerwy w obradach tj. art. 212 § 1 ksh i inne;
- 3) stwierdzenie nieważności uchwały nr 5 podjętej w dniu 30.06.2016 zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w sprawie przyjęcia porządku obrad tj. art. 212 § 1 ksh i inne;;
- 4) stwierdzenie nieważności uchwały nr 10 z podjętej w dniu 06.07.2016 zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności za rok obrotowy od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r., jako naruszająca ustawę tj. art. 212 § 1 ksh i inne, a także sprzeczną z interesem spółki, społeczno - gospodarczym celem uchwały, godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników - w chwili obecnej mniejszościowych,

5) stwierdzenie nieważności uchwały nr 11 z podjętej w dniu 06.07.2016 zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 01.01.2015 r. do 31.12.2015r. jako sprzecznej z art. 212 § 1 ksh i inne; a także z interesem spółki, społeczno - gospodarczym celem uchwały, godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników - w chwili obecnej mniejszościowych,

6) stwierdzenie nieważności uchwały uchylenie uchwały nr 12 z podjętej w dniu 06.07.2016 zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w sprawie rozliczenia straty za rok obrotowy od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r., jako sprzecznej z art. 212 § I ksh i inne. a także interesem spółki, społeczno - gospodarczym celem uchwały, godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników - w chwili obecnej mniejszościowych.

7) zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że A. K. działając w imieniu pozwanej skierowała do wspólników zaproszenie datowane na dzień 10.06.2016 r. zwołujące zwyczajne zgromadzenie wspólników na dzień 30.06.2016 r. w przedmiocie podjęcia uchwał na temat bilansu, rachunku zysków i strat, sprawozdania finansowego zarządu, rozliczenia wyniku finansowego za 2015 r. oraz w sprawie wolnych wniosków.

Zarząd pozwanej spółki nie wskazał dokładnej siedziby gdzie można przeglądać dokumenty. Adres wskazany w zawiadomieniu okazał się nieprawdziwy czym zarząd wprowadził wspólników w błąd i podał adres biur , pod którym nie funkcjonuje. Powód wskazał, że swoim zachowaniem zarząd pozwanej uniemożliwił wspólnikom prawo do przeprowadzenia kontroli, poprzez przeglądanie ksiąg i dokumentów, zarząd nie udzielił wyjaśnień a także podał nieprawdziwe informacje o miejscu przechowywania dokumentów. Ponadto pod obrady zgromadzenia przedłożone zostały przedłożone dokumenty dotyczące innej spółki, a w konsekwencji stało się konieczne zwołanie nowego zgromadzenia wspólników.

Zdaniem powoda uchwały podejmowane w sprawie przyjęcia przerwy naruszały ustawę, gdyż wspólnicy i zgromadzenie wspólników miały przystąpić do szybkiego przyjęcia uchwał dotyczących bilansu za 2015 rok, rachunku zysku i strat, sprawozdań zarządu, omówienia sytuacji finansowej spółki w oparciu o dokumenty dotyczące innego podmiotu. Powód wskazał, że A. K. działająca jako zarząd uniemożliwiła wspólnikom wcześniejsze zapoznanie się z przedstawionymi dokumentami na zgromadzeniu wspólników i działając z zaskoczenia chciała przyjąć uchwały w oparciu o nieprawdziwe dane nieodzwierciedlające przedmiotu zgromadzenia. Takie zachowanie zarządu pozwanej zdaniem powoda stoi na granicy odpowiedzialności karnej.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazała, że na dzień 30.06.2016 roku zostało zwołane zwyczajne zgromadzenia wspólników pozwanej. Zawiadomienie spełnia wszelkie wymogi prawne dotyczące takiego dokumentu. Nad przebiegiem oraz formą protokołu z przedmiotowego zgromadzenia czuwała R. Pani B. B., którą to Zgromadzenie Wspólników powołało na protokolanta oraz Przewodniczącą Zgromadzenia - A. K.. Szczegółowy opis przebiegu Walnego Zgromadzenia, jak i zachowania wspólników podczas obrad został szczegółowo zawarty w protokole z niniejszego zgromadzenia. W treści niniejszego protokołu zostały również opisane powody konieczności dokonywania kilku przerw w obradach, a to ze względu na niewłaściwe zachowanie wspólnika G. K., którego jedynym celem było zbojkotowanie i pozbawienie zasadności zatwierdzenia obrad zgromadzenia wspólników. Ustosunkowując się do zarzutów przedstawionych w pozwie dot. sprawozdań finansowych i prowadzenia spraw księgowych działając imieniem pozwanej prezes zarządu zwróciła uwagę, że od marca 2013 roku sprawozdania sporządzane są przez ten sam podmiot, którego wyboru dokonał w marcu 2013 roku ówczesny Prezes Zarządu - G. K.. Ponadto pozwana wskazała, że w stosunku do G. K. pozwana spółka skierowała doniesienie do prokuratury o działanie na jej niekorzyść w okresie 2010 – 2013r. tj. wówczas, gdy był on jedynym członkiem zarządu w funkcji Prezesa Zarządu. Stąd też obecny zarząd ma podstawy prawne ograniczenia dostępu do szczegółowych informacji finansowych spółki.

W odpowiedzi na pismo procesowe pozwanej powód wskazał, iż A. K. nie posiada legitymacji do działania w imieniu pozwanej. Ponadto wobec uniemożliwienia w okresie pomiędzy otrzymaniem zaproszenia, a odbyciem zgromadzenia, na którym zostały przedstawione błędne dane, sprawozdania i bilanse, zapoznania się z materiałami źródłowymi oraz wyjaśnieniami zarządu w ramach wykonania prawa indywidualnej kontroli wspólnika, nie można przyjąć, że uwzględnione zostały prawa wspólników do indywidualnej kontroli. Powód wskazał, że A. K. nie podała sygnatury akt pod jaką to toczy się postępowanie karne przeciwko niemu i na jakiej podstawie. G. K. podniósł, że „A. K. jest patologicznym kłamcą, oszustem i bandytą, która dzięki małżeństwu została wprowadzona w jego majątek, z którego go skutecznie okrada, działając ze wsparciem grupy przestępczej działającej w prokuraturze, ponadto kłamie i oszukuje – nawet własne dzieci”.

Sąd ustalił co następuje:

Pismem z dnia 10 czerwca 2016r. zarząd pozwanej spółki zwołał Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników na dzień 30 czerwca 2016r. na godz. 14:00 w Kancelarii Notarialnej Notariusz B. B., (...)-(...) G., ul. (...) z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie obrad Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników i stwierdzenie prawidłowości jego zwołania,
2. Wybór Przewodniczącego Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki,
3. Stwierdzenie quorum i zdolności do podjęcia uchwał,
4. Przyjęcie porządku obrad,
5. Podjęcie uchwały w sprawach objętych porządkiem obrad tj.
 - zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności spółki w 2015 roku oraz podjęcie uchwał w sprawach:
 - zatwierdzenia sprawozdania finansowego – bilansu z dn. 31.12.2015 roku,
 - zatwierdzenia sprawozdania finansowego – rachunku zysku i strat za rok 2015,
 - rozliczenia wyniku finansowego za rok 2015,
 - udzielenie absolutorium Zarządowi Spółki z wykonania obowiązków za rok 2015,
 - odwołanie dotychczasowych członków Zarządu,
 - powołanie nowych członków Zarządu,
 - wolne wnioski
6. Zamknięcie obrad.

(dowód: Zaproszenie zwołujące Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników – k. 5)

W dniu 16 czerwca 2016r. powód wniósł o doręczenie kopii wyników finansowych za 2015r. oraz podjęcie uchwały zobowiązującej zarząd o podanie J. J. do prokuratury w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego przestępstwa i do Izby Radców Prawnych w związku z działaniem niezgodnym z etyką radcy prawnego.

(dowód: pismo z dnia 16 czerwca 2016r. – k. 6)

W dniu 30 czerwca 2016r. w obecności notariusza B. B. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki. Na przewodniczącą wybrana została A. K. (uchwała nr 1). Na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników, na którym było obecnych (...) udziałów, co odpowiadało (...) głosom, podjęto 6 uchwał. Uchwały nr 2 – 4 dotyczyły

zarządzenia przerwy w obradach, celem zapoznania się przez wspólników z dokumentami, mającymi być podstawą do podjęcia uchwał w sprawach objętych porządkiem obrad. Uchwała nr 5 dotyczyła przyjęcia porządku obrad. Uchwałą nr 6 zarządzono przerwę w obradach do dnia 6 lipca 2016r. ze względu na błędny bilans należący do innej spółki.

(dowód: protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników – k. 18 - 30)

Pozwana pismem z dnia 05 lipca 2016r. w odpowiedzi na pismo powoda z dnia 16 wskazała, że w związku z trwającą przerwą w obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 30 czerwca 2016r., planowane wznowienie obrad wyznaczono na dzień 6 lipca 2016r., tak więc kopie wyników finansowych za 2015 rok zostaną okazane wspólnikom w tym dniu. Pozwana wskazała również, że na otwartym w dniu 30 czerwca 2016r. Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników nie ma możliwości zmiany porządku obrad o nowe uchwały poza podanym w zawiadomieniu porządku, ponieważ na Zgromadzeniu jest reprezentowany kapitał w ilości 9 988 udziałów, co nie stanowi 100 % kapitału Spółki. Tym samym jest to sprzeczne z przepisami ksh.

(dowód pismo z dnia 5 lipca 2016r. – k. 8)

W dniu 6 lipca 2016r. po przerwie w obradach odbyła się dalsza część Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki. Podjęto kolejnych 8 uchwał. Przewodnicząca Zgromadzenia A. K. przekazała wspólnikom kserokopie następujących dokumentów: informacji dodatkowej, bilansu, rachunku zysków i strat. Powód stwierdził, iż otrzymane dokumenty nie są podpisane przez zarząd Spółki i wniósł o podjęcie uchwały o zakończeniu obrad. Uchwałą o zamknięciu obrad nie została podjęta (uchwała nr 7). Uchwały 8 i 9 dotyczyły przerwy w obradach. Uchwałą nr 10 zatwierdzono sprawozdanie Zarządu pozwanej spółki z działalności za rok obrotowy od 01.01.2015r. – 31.12.2015r., uchwałą nr 11 zatwierdzono sprawozdanie finansowe za rok obrotowy od 01.01.2015r. – 31.12.2015r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników postanowiło pokryć stratę za rok obrotowy od 01.01.2015r. – 31.12.2015r. z zysków z lat przyszlých (uchwała nr 12).

(dowód: protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników – k. 37-43)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o złożone i wskazane powyżej dokumenty uznając zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy za wystarczający, a przeprowadzone postępowanie dowodowe za pozwalające na wyjaśnienie i rozstrzygnięcie sprawy i nie wymagające uzupełnienia.

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność treści dokumentów zwłaszcza, że ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności i dlatego uwzględnił fakty z nich wynikające w całości.

Sąd nie przeprowadził dowodu z przesłuchania stron uznając, iż tym dowodem nie wykazuje się przesłanek stosowania art. 249 oraz 252 ksh. Dowód z przesłuchania stron jako dowód ostatni jest dowodem subsydiarnym (art. 299 k.p.c. i w ocenie sądu jego przeprowadzenie nie wykazałoby istotnych dla rozstrzygnięcia faktów. Skoro ustawodawca nie przewidział obowiązku sądu (a jedynie uprawnienie) dopuszczenia w określonych sytuacjach dowodu z przesłuchania stron, zależność między brakiem przeprowadzenia tego dowodu a ewentualną nieprawidłowością orzeczenia, nie występuje.

Nieprzesłuchanie strony może stanowić naruszenie art. 299 k.p.c. tylko wówczas, gdy mogło ono wpłynąć na wynik sprawy, rozumiany jako wyjaśnienie wszystkich istotnych i spornych okoliczności dotyczących stosunków prawnych pomiędzy stronami sporu, albo gdy dowód z przesłuchania strony był jedynym dowodem, którym dysponował sąd. W przedmiotowej sprawie roszczenie opierało się o dowody z dokumentów a fakt istnienia konfliktu pomiędzy powodem a prezesem zarządu spółki, któremu powód zarzuca obok łamania przepisów ksh również działanie o charakterze kryminalnym nie jest kwestionowany.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda podlega w całości oddaleniu.

Powód żądał stwierdzenia nieważności uchwał. Zważyć należy, iż powództwa o uchylenie uchwały należy odróżniać od powództwa o stwierdzenie nieważności; tylko jeżeli występuje zbieg przesłanek z obydwu przepisów (art. 249 i 252 k.s.h.), zastosować należy przepis art. 252 k.s.h. - uchwała taka jest nieważna.

Powód wskazał, iż zaskarżone uchwały są jednocześnie sprzeczne z ustawą jak i jednocześnie są sprzeczne z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie współnika stąd w jego ocenie żądanie stwierdzenia nieważności uchwał „pochłonęło” żądanie uchylenia uchwał. Sprzeczność z prawem może odnosić się do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwołania i obradowania zgromadzenia oraz sposobu podejmowania uchwał, lecz nie każde pogwałcenie prawa daje powód do skutecznej skargi, ale tylko takie, które miało lub mogło mieć wpływ na uchwałę

Przez pojęcie ustawy w rozumieniu art. 252 § 1 k.s.h. rozumieć należy nie tylko przepisy prawa materialnego, ale również prawa formalnego, w tym przepisy k.p.c. Na równi ze sprzecznością z ustawą trzeba traktować przesłankę obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h.). Jeżeli wspólnicy, podejmując uchwałę, zmierzają do obejścia bezwzględnie obowiązujących przepisów (w tym chroniących interesy wierzycieli), to mamy też do czynienia z nieważnością uchwały.

W pierwszej kolejności rozważyć należy czy powód był legitymowany czynnie do zaskarżenia wskazanych w pozwie uchwał oraz czy pozwana spółka była w procesie należycie reprezentowana.

Dla uniknięcia zarzutu prowadzenia postępowania wobec podmiotu, który nie posiada organu zdolnego do reprezentacji albo w którego składzie zachodzą takie braki, które uniemożliwiają jego prawidłowe funkcjonowanie (art. 174 par. 1 pkt 2 kpc) Sąd zobowiązał powoda do przedłożenia umowy spółki dla sprawdzenia czy pozwana spółka jest prawidłowo reprezentowana przez umocowany do działania zarząd.

Zgodnie z art. 201. § 1 i 2 ksh zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę i składa się z jednego albo większej liczby członków.

Z umowy spółki (par. 16) wynika, iż zarząd powołany został na czas nieokreślony a zatem spółka powołuje członków zarządu, nie określając długości ich kadencji ani w inny sposób nie precyzuje okresu ich powołania a umowa spółki zawiera jednak postanowienie w powyższym zakresie, zgodnie z którym członkowie zarządu są powoływani na czas nieoznaczony.

Reguła wyrażona w art. 202 § 1 k.s.h. nie dotyczy sytuacji, w której umowa spółki stanowi inaczej niż przewidziano we wspomnianym przepisie. W konsekwencji określenia w umowie spółki, że członkowie zarządu są powoływani na czas nieoznaczony, nie powinno więc dojść do wygaśnięcia mandatu z dniem odbycia zgromadzenia współników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji. W analizowanym stanie faktycznym mamy więc do czynienia z powołaniem członków zarządu na czas nieoznaczony. Członkowie zarządu powinni pełnić swoją funkcję tak długo, dopóki nie spełni się którakolwiek z przesłanek wygaśnięcia mandatu wymieniona w art. 202 § 4 k.s.h.

Zamieszczenie w umowie spółki postanowienia o powołaniu „na czas nieokreślony” powinno być równoznaczne z wyłączeniem stosowania przewidzianej w art. 202 § 1 k.s.h. reguły wygaśnięcia mandatu z dniem odbycia zgromadzenia współników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji. W takim wypadku mandat członka zarządu wygasłaby jedynie w razie zaistnienia zdarzeń określonych w art. 202 § 4 k.s.h. Jeżeli spółka zamierza powoływać członków zarządu na czas nieoznaczony, w celu wyeliminowania wszelkich wątpliwości wskazane jest wyłączenie zastosowania art. 202 § 1 k.s.h. wprost w umowie spółki. W takim wypadku powinno być jasne, że mandat członka zarządu wygaśnie jedynie w razie zaistnienia zdarzeń określonych w art. 202 § 4 k.s.h.

Zdaniem sądu pozwana spółka posiada prawidłowo umocowany do działania zarząd.

Pozwany żąda stwierdzenia nieważności uchwał zwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 30 czerwca 2016r. nr 2,4 oraz 5.

Z protokołu rep A nr 2793/2016 wynika ,iż :

-uchwała nr 2 oraz ,4 nie zostały podjęte . Co do uchwał nr 2, 4 nie zgłoszono sprzeciwu ze strony powoda ;

-uchwała nr 5 dotyczyła przyjęcia porządku obrad a powód G. K. głosował przeciw uchwale i żądał zaprotokołowania sprzeciwu.

Z protokołu zwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 06 lipca 2016r. rep. A nr wynika ,iż powód skarżąc uchwały nr:

- 10 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności za rok obrotowy od 01 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r. zagłosował przeciw uchwale i wniósł o zaprotokołowanie sprzeciwu;

-11 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 01 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r zagłosował przeciw uchwale i wniósł o zaprotokołowanie sprzeciwu;

-12 w sprawie rozliczenia straty za rok obrotowy od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r . zagłosował przeciw uchwale i wniósł o zaprotokołowanie sprzeciwu.

W zakresie żądania stwierdzenia nieważności uchwał nr 2 oraz 4 z dnia 30 czerwca 2016r. powództwo musiało być oddalone z uwagi na brak substratu zaskarżenia bowiem uchwały te nie zostały podjęte.

Co do pozostałych skarżonych przez powoda uchwał stwierdzić należy ,iż powód posiadał legitymację czynną do ich zaskarżenia bowiem głosował przeciw ich przyjęciu oraz żądał zaprotokołowania sprzeciwu- art. 252 ksh w zw. z art. 252ksh.

Powód wskazał ,iż co do:

- uchwały nr 5 z dnia 30.06.2016r. żąda stwierdzenia jej nieważności gdyż doszło do naruszenia przepisu art. 212 ksh (i inne),

-uchwały nr 10 z dnia 06 lipca 2016r. żąda stwierdzenia jej nieważności gdyż doszło do naruszenia ustawy – art. 212 ksh par. 1 (inne) a także uchwała ta była sprzeczna z interesem spółki , społeczno- gospodarczym „ celem uchwały” , godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników mniejszościowych;

- uchwały nr 11 z dnia 06 lipca 2016r. żąda stwierdzenia jej nieważności gdyż doszło do naruszenia ustawy – art. 212 ksh par. 1 (inne) a także uchwała ta była sprzeczna z interesem spółki, społeczno- gospodarczym „celem uchwały” , godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników mniejszościowych;

-uchwały nr12 z dnia 06 lipca 2016r. żąda stwierdzenia jej „nieważności , uchylenia” gdyż doszło do naruszenia ustawy – art. 212 ksh par. 1 (inne) a także uchwała ta była sprzeczna z interesem spółki , społeczno- gospodarczym celem uchwały , godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników mniejszościowych.

Przyjęta w art. 252 § 1 k.s.h. konstrukcja nieważności uchwały różni się od bezwzględnej nieważności czynności prawnej przyjmowanej w Kodeksie cywilnym (zob. B. Lewaszkiewicz-Petrykowska, w: System prawa cywilnego..., t. I, s. 706 i nast.), która charakteryzuje się tym, że:

1) czynność prawna jest nieważna od początku, bezskuteczna od chwili jej dokonania,

- 2) nieważność następuje z mocy samego prawa bez potrzeby składania oświadczeń ani konstytutywnego orzeczenia sądu,
- 3) sąd uwzględnia nieważność z urzędu, niezależnie od tego, czy ktokolwiek się na nią powołuje,
- 4) nieważność nie wywołuje skutków wobec nikogo, dlatego może się na nią powołać każdy, kto ma w tym interes osobisty lub majątkowy,
- 5) nieważność ma definitywny charakter,
- 6) nieważność nie podlega konwalidacji.

Odnosząc się szczegółowo do zarzutów merytorycznych stawianych skarżonym uchwałom powód w pierwszej kolejności przywołuje naruszenie przepisu art. 212 ksh a następnie sprzeczność uchwał z interesem spółki, społeczno-gospodarczym „celem uchwały” , godzącej w interesy wspólników i mającej na celu pokrzywdzenie wspólników mniejszościowych .

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 października 2012r. , V ACa 417/12 stwierdził ,iż nieprawidłowości o charakterze formalnym, mające miejsce przed odbyciem zgromadzenia, na etapie jego zwoływania, nie pociągają za sobą automatycznie sprzeczności uchwały walnego zgromadzenia z ustawą. Wskazując przykładowo wadliwe zwołanie zgromadzenia lub podjęcie uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad nie stanowi wyłącznej przesłanki eliminacji jej z obrotu. Tego typu nieprawidłowości otwierają natomiast drogę do zaskarżania powziętych na nieprawidłowo zwołanym zgromadzeniu uchwał, tym którzy z tego powodu nie mogli uczestniczyć w podjęciu decyzji. Nie zmienia to jednak faktu, że osoby te muszą wykazać ustawowo określone przesłanki eliminacji tych uchwał z obrotu, a zatem wpływu naruszenia przepisów formalnych na treść uchwały. Oznacza to, że w przypadku np. wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników (np. uchybienie w sposobie zawiadomienia, podjęcie w sposób wadliwy decyzji o zwołaniu zgromadzenia itp.), powód występując z żądaniem stwierdzenia nieważności podjętych na nim uchwał, zobowiązany jest wykazać, że uchwała w związku z zaistniałym uchybieniem proceduralnym narusza jednocześnie jakiś inny przepis ustawy, co czyni ją bezwzględnie nieważną.

Ewentualne mogące wchodzić w grę uchybienia postanowieniom umowy nie stanowią podstawy stwierdzenia nieważności, a innego objętego treścią art. 249§ 1 k. s.h. powództwa. Wpływ na wynik głosowania wyraża się w uzasadnionym okolicznościami faktycznymi twierdzeniu, iż uchybienie formalne spowodowało lub mogło spowodować podjęcie uchwały o określonej treści. Podstawą stwierdzenia nieważności uchwały powinno być więc nie tylko wskazanie naruszenia prawa, ale również wykazanie wpływu tego uchybienia na podjęcie uchwały lub podjęcie uchwały o określonej treści. Ustalenie związku pomiędzy wadliwością formalną uchwały a jej treścią następuje więc in concreto, a nie in abstracto.

Tymczasem w pierwszej kolejności powód wskazuje naruszenie przepisu art. 212 par. 1 ksh jako podstawę do żądania stwierdzenia nieważności uchwał.

Wspólnik, na podstawie art. 212 k.s.h. ma prawo wglądu do wszelkiej dokumentacji spółki oraz żądać wyjaśnień od jej zarządu. Jest to prawo indywidualnej kontroli, służące z mocy prawa każdemu wspólnikowi. Przepis art. 212 ksh normuje tok postępowania w sytuacji, gdy władze spółki odmawiają wspólnikowi udzielenia informacji. Powód podaje ,iż na dzień 30 czerwca 2016r. pozwana uniemożliwiła powodowi zaznajomienie się z dokumentacją spółki.

Odmowa wyjaśnień czy udostępnienia wglądu do ksiąg i dokumentów powoduje, że wspólnik może żądać przekazania sprawy do rozstrzygnięcia uchwałą wspólników. Mogą oni to uczynić na walnym zgromadzeniu, jak i poza nim w trybie określonym w art. 227 § 2 k.s.h.

W przypadku nierozstrzygnięcia przez wspólników co do żądania tudzież zajęcia negatywnego stanowiska wspólnikowi przysługuje droga sądowa. Rozstrzygnięcie postępowania wspólników musi być dokonane w ciągu

miesiąca od złożenia żądania. Natomiast wniosek do sądu należy złożyć w ciągu siedmiu dni od otrzymania zawiadomienia (niepodjęcia uchwały) lub upływu terminu maksymalnego (gdy nie powzięto uchwały). Sąd nie może zrealizować prawa indywidualnej kontroli. Jego rolą jest doprowadzenie do ewentualnej realizacji w pełnym zakresie (gdy w ogóle odmówiono realizacji wszelkich praw) lub ścisłym zakresie (gdy udostępniono księgi, a nie udostępniono niektórych dokumentów, nie złożono wyjaśnień). Możliwość złożenia przez współnika wniosku do sądu rejestrowego na podstawie art. 212 § 4 k.s.h. w razie odmownej uchwały współników (art. 212 § 3 k.s.h.) nie wyłącza wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały na podstawie art. 249 § 1 k.s.h. W przepisach o zaskarżaniu uchwał zgromadzeń współników brak jest analogicznej do regulacji art. 189 k.p.c. przesłanki w postaci wykazania interesu prawnego przez podmioty legitymowane do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwały.

Powód nie skarży jednak uchwały odnoszącej się do jego indywidualnego prawa kontroli. Powód wskazywał na brak możliwości zaznajomienia się z dokumentacją na dzień 30 czerwca 2016r. jednak nie wskazał czy i w jaki sposób powyższe skutkowało koniecznością skarżenia uchwały o przyjęciu porządku obrad. Zasady zwoływania zgromadzeń współników przewidziane w art. 238 ksh a uchwała podjęta z naruszeniem zasad zwoływania lub podejmowania uchwały poza porządkiem obrad powoduje możliwość jej zaskarżenia na podstawie art. 249 k.s.h. Uchwały wadliwe mają tę cechę, że nie są nieważne, ale mogą utracić swoją ważność na podstawie orzeczenia sądu, którego skutek jest konstytutywny. Uchwały, które podlegają takiemu zaskarżeniu, nie są bezwzględnie nieważne, ale nie są w pełni prawidłowo podjęte a usunięcie skutków takich uchwał wymaga wniesienia powództwa i rozstrzygnięcia sądu w trybie art. 249 ksh.

Z kolei skarżąc uchwałę nr 10 o rozpatrzeniu i zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności za rok obrotowy od 01 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r. oraz 11 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 01 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r powód nie wskazał na czym polegała sprzeczność tychże uchwał z prawem. Zarówno podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego, jak i w sprawie udzielenia absolutorium stanowi obligatoryjny punkt porządku obrad zwyczajnego zgromadzenia współników. Zatem absolutorium udzielone członkom zarządu z wykonywania przez nich obowiązków jest swoistą oceną pracy członków zarządu w danym roku obrotowym, materiałem zaś do tej oceny są w szczególności przedłożone zgromadzeniu i zatwierdzone przez zgromadzenie sprawozdanie z działalności spółki oraz sprawozdanie finansowe.

Zgodnie jednak z art. 231 § 2 pkt 3 k.s.h., przedmiotem obrad zwyczajnego zgromadzenia współników powinno być m.in. udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków. Istotą aktu absolutorijnego (skwitowania) jest wewnętrzne "rozliczenie" z organami spółki. Absolutorium jest udzielane w celu potwierdzenia właściwego wykonywania mandatu w organach spółki. Udzielenie absolutorium stanowi zatem "zatwierdzenie" (akceptację) przez zgromadzenie współników sposobu sprawowania funkcji i podejmowanych w związku z tym działań przez członków zarządu w poprzednim roku obrotowym. Nie ma wątpliwości, iż powód pozostaje w konflikcie z prezesem zarządu pozwanej spółki i zgłasza szereg nieprawidłowości, których w jego ocenie dopuszcza się zarząd. Wspólnicy (powód, M. S.) negatywnie oceniają czynności podejmowane w imieniu i na rzecz spółki przez obecnego prezesa zarządu. Jednakże, jak powód wskazuje, podjęcie uchwał w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego, jak i w sprawie udzielenia absolutorium było sprzeczne z interesem spółki, społeczno-gospodarczym „celem uchwały”, godziło w interesy współników i mającej na celu pokrzywdzenie współników mniejszościowych. Pojęcie dobrych obyczajów jest generalną klauzulą, którą określać należy przy zastosowaniu kryteriów właściwych dla oceny zasad powszechnej obyczajowości. Chodzi więc o przyzwoite postępowanie, które uwzględnia w odpowiednim stopniu różne interesy służące wszystkim w spółce. Powyższe stanowi przesłankę do żądania uchylenia uchwał w trybie art. 249 § 1 k.s.h., który modyfikuje postanowienia art. 58 § 2 k.c. przez to, że wprowadza termin "dobre obyczaje" w miejsce "zasad współżycia społecznego", a także traktuje mniej surowo naruszenie dobrych obyczajów i umowy spółki niż naruszenie ustawy. Skoro art. 249 k.s.h. stanowi, że zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały może być uchwała współników: sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie współnika, uznać należy że dla uwzględnienia wspomnianego powództwa niezbędne jest wykazanie przez stronę powodową, oprócz przesłanki sprzeczności uchwały z umową spółki, także co najmniej jednego z dwóch elementów wskazanych w

drugim zdaniu koniunkcji, a mianowicie tego, że sporna uchwała godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Pomijając fakt, iż podstaw uchylenia uchwały zgromadzenia wspólników w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania finansowego spółki nie mogą stanowić zarzuty odnoszące się do wadliwego czy to pod względem rachunkowym, czy też odnośnie kompletności i rzetelności zamieszczonych w nim danych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13.08.2014r. ,I ACa 571/14) nie znajduje jednak uzasadnienie żądanie stwierdzenia nieważności takich uchwał – art. 252 ksh-bez wskazania sprzeczności tych uchwał z obowiązującym prawem.

Co do uchwały nr 12 w sprawie rozliczenia straty za rok obrotowy od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r. wskazać należy, iż powód nie wykazał aby uchwała ta była sprzeczna z obowiązującym porządkiem prawnym przy czym wskazywał, iż żąda stwierdzenia jej „nieważności, uchylenia” gdyż doszło do naruszenia ustawy – art. 212 ksh par. 1 (inne) a także uchwała ta była sprzeczna z interesem spółki, społeczno- gospodarczym celem uchwały, godziła w interesy wspólników i miała na celu pokrzywdzenie wspólników mniejszościowych. W ramach tak sformułowanego żądania Sąd winien rozpoznać także roszczenie ewentualne, a więc rozpoznawać przesłanki do żądania jej uchylenia na podstawie art. 249 ksh. Jak wskazywano wyżej dobre obyczaje można wiązać także z tzw. dobrymi praktykami. Nawet, to że określone zachowania mogą mieścić się w granicach prawa, to jednak mogą jednocześnie wykraczać poza dobre obyczaje. Chodzi więc o przyzwoite postępowanie, które uwzględnia w odpowiednim stopniu różne interesy służące wszystkim w spółce. Regulacja zawarta w art. 249 § 1 k.s.h. modyfikuje postanowienia art. 58 § 2 k.c. przez to, że wprowadza termin "dobre obyczaje" w miejsce "zasad współżycia społecznego", a także traktuje mniej surowo naruszenie dobrych obyczajów i umowy spółki niż naruszenie ustawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt III CZP 84/12, niepubl.). Kryterium tej przesłanki ma wyraźnie aspekt moralny, a więc naruszenie dobrych obyczajów ma miejsce gdy poddawane ocenie zachowanie można uznać za niegodziwe, bądź podjęte dla realizacji nagannych celów, ze szkodą dla interesów spółki. Działanie zgodne z dobrymi obyczajami musi z kolei spełniać warunek przyzwoitego postępowania, uwzględniającego w odpowiednim stopniu różne interesy służące spółce i wszystkim jej wspólnikom. Przyjmuje się, że "godzenie w interesy spółki" ma miejsce w sytuacji, w której podejmowane są jakiegokolwiek działania, które powodują uszczuplenie majątku, ograniczają zysk spółki, "uderzają" w dobre imię jej lub jej organów, chronią interesy osób trzecich kosztem interesów spółki. W rachubę wchodzić może także określona pozycja spółki, czy jej renoma osiągnięta na rynku etc. Przykładowo, godzeniem w interesy spółki może być uchwała, która swoją treścią spowoduje zerwanie więzi kooperacyjnych z klientami, obniżenie ich zaufania itd.

Za "godzenie w interesy spółki" można także uznać działanie, które spowodowało wyrządzenie spółce szkody, bądź też naraża spółkę na taką szkodę w przyszłości.

Z kolei pokrzywdzenie wspólnika ma zasadniczo miejsce w sytuacji, w której w wyniku uchwały pozycja wspólnika w spółce ulega zmniejszeniu (pogorszeniu). Przez uchwały mające na celu pokrzywdzenie wspólnika należy rozumieć takie, które bez uzasadnionego powodu traktują korzystniej tylko niektórych wspólników. Jednakowe traktowanie wszystkich wspólników nie spełnia tej przesłanki. Z oczywistych względów nie ma zatem mowy o "pokrzywdzeniu" wspólnika w sytuacji, w której uchwała dotyka wszystkich wspólników w sposób równomierny. Taką bowiem sytuację obejmuje przesłanka "godzenia w interesy spółki". Każdorazowo konieczna jest zatem ocena, czy dana uchwała (dany typ uchwał) w ogóle może być podjęty "w celu pokrzywdzenia wspólnika".

Nadto uchwała może być uznana za krzywdzącą tylko wtedy, gdy została podjęta z realnym zamiarem pokrzywdzenia. Ten cel powinien być objęty wolą wspólników głosujących za daną uchwałą i uświadomiony najpóźniej w momencie jej podejmowania.

Zdaniem sądu powód nie udowodnił, że omawiana uchwała, którą wskazano na rozliczenie straty za rok obrotowy od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, godzi w interes spółki i ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Przywołana przez pozwanego argumentacja dotyczy negatywnej oceny działania zarządu, współpracy z profesjonalnym pełnomocnikiem oraz strat poniesionych przez spółkę w wyniku działania zarządu. Okoliczności dotyczące utraty płynności spółki, braku majątku na skutek wyzbycia się najbardziej wartościowego składnika jakim była nieruchomości są objęte odrębnymi procesami sądowymi. O ile nawet istniałyby przesłanki do wniesienia powództwa o uchylenie uchwał to na powodzie spoczywał ciężar dowodzenia takich okoliczności, które

istnieją obiektywnie i nie są odbierane przez stronę przez pryzmat wieloletnich już konfliktów. Nie wykluczone byłoby rozważenie dopuszczenie dowodu z opinii biegłego dla sprawdzenia stanu finansów spółki czy analizy rynkowych cen propozycji sprzedaży nieruchomości.

Powództwo o uchylenie uchwały wniesione na podstawie art. 249 § 1 k.s.h. jest innym powództwem od powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wniesionym na podstawie art. 252 § 1 k.s.h. Sąd rozpoznający sprawę o uchylenie uchwały na podstawie art. 249 § 1 k.s.h. nie może - bez wyraźnego żądania strony - stwierdzić, że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem, gdyż rozstrzygnięcie takie naruszałoby zakaz orzekania przez sąd ponad żądanie pozwu przewidziany w art. 321 § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn na mocy art. 252 ksh Sąd oddalił powództwo względem żądania stwierdzenia nieważności uchwał nr 2,4,5 zgromadzenia wspólników z dnia 30 czerwca 2016r. oraz uchwał 10,11 zgromadzenia wspólników z dnia 06 lipca 2016r. Z kolei powództwo dot. uchwały nr 12 Sąd orzecz o oddaleniu powództwa po myśli art. 252 ksh oraz 249 ksh.

SSO Małgorzata Korfanty

SSO Małgorzata Korfanty